

UZASADNIENIE

Zasadniczym celem projektowanej regulacji jest stworzenie podstaw prawnych realizacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS), o którym mowa w części drugiej w tytule II w rozdziale II (art. 32-35) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”. To z kolei umożliwi wdrożenie m.in. działania LEADER, o którym mowa w art. 42-44 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 487), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020). Powyższe wynika z celu nadrzędnego, jakim jest wprowadzenie do krajowego porządku prawnego regulacji dotyczących wsparcia w ramach instrumentu RLKS, w tym wykonanie dyspozycji skierowanych do państw członkowskich Unii Europejskiej (UE), a wyrażonych w art. 32-35 rozporządzenia nr 1303/2013.

Konieczność opracowania ustawy w obszarze RLKS wynika z rozpoczęcia nowej, siedmioletniej perspektywy finansowania polityk UE z budżetu UE (2014-2020) na podstawie nowego pakietu unijnych aktów prawnych, regulujących zasady ich wdrażania. RLKS bazuje na metodzie LEADER, która w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 ma zastosowanie w realizacji osi 4 Leader (podejścia LEADER) w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich oraz osi priorytetowej 4 zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa w ramach programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) w perspektywie finansowej 2007-2013. Niemniej jednak RLKS stanowi nowy instrument rozwoju terytorialnego UE możliwy do zastosowania nie tylko w ramach polityki rozwoju obszarów wiejskich (II filara wspólnej polityki rolnej), przy udziale Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz wspólnej polityki rybackiej, przy udziale Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR - zastępującego EFR), ale także w ramach polityki spójności realizowanej przy udziale Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Zgodnie bowiem z art. 32 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 RLKS jest wspierany ze środków EFRROW, określany nazwą LEADER i może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR (EFRROW, EFMR, EFRR i EFS zwane dalej są „EFSI”). Z kolei w Polsce realizacja polityki rozwoju obszarów wiejskich, wspólnej polityki rybackiej i polityki spójności przy udziale funduszy UE, w tym EFSI następuje w oparciu o odrębne ustawy. Skoro zatem RLKS jest wspólnym instrumentem ww. polityk, a zgodnie z art. 32 ust 3 rozporządzenia nr 1303/2013 wsparcie z właściwych EFSI na rzecz RLKS jest spójne i skoordynowane (poprzez m.in. skoordynowany wybór, zatwierdzanie

i finansowanie), konieczne jest przyjęcie wspólnych przepisów mających zastosowanie do wszystkich trzech ww. polityk w osobnej ustawie - projektowanej ustawie.

Wspólne zasady mające zastosowanie do EFSI, w tym podstawowe zasady realizacji RLKS, wspólne dla wszystkich programów (wszystkich EFSI) określone zostały w rozporządzeniu nr 1303/2013. W odniesieniu do RLKS są to przede wszystkim przepisy umiejscowione w części drugiej w tytule III w rozdziale II, tj. w art. 32-35. Kwestie szczegółowe dotyczące poszczególnych EFSI zostały dookreślone w częściach trzeciej i czwartej rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy, jednak część kwestii pozostawiono Komisji Europejskiej (KE) do regulacji w aktach wykonawczych i delegowanych wydanych w trybie tych rozporządzeń.

Szczególne przepisy dotyczące EFRR i EFS ustanowione są odpowiednio w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 289) oraz rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 470).

W odniesieniu do EFRROW szczególne przepisy ustanowione są w rozporządzeniu 1305/2013, w tym w odniesieniu do LEADER (RLKS) – w szczególności w art. 42-44. Niemniej jednak zasady finansowania EFRROW określone są przede wszystkim w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 485) i w wydany na jego podstawie rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającym zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.7.2014 r., str. 69), w tym w odniesieniu do LEADER (realizowanego w ramach RLKS) – w szczególności w art. 60.

W odniesieniu zaś do EFMR szczególne przepisy ustanowione są w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.5.2014 r., str. 1), w tym w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich i obszarów akwakultury (realizowanego w ramach RLKS) – w tytule V w rozdziale III, tj. w art. 58-64.

Przepisy prawa Unii Europejskiej ustanawiają ogólne założenia systemu realizacji RLKS, powierzając jednocześnie państwom członkowskim odpowiedzialność za realizację zadań w tym zakresie. Z tego względu oraz biorąc pod uwagę, że zgodnie z art. 288 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przepisy rozporządzeń

wydawanych przez organy UE wiążą w całości i są bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, projektowana ustawa zawiera regulacje określające podstawowe założenia systemu realizacji RLKS w Polsce poprzez przepisy szczegółowe zapewniające pewność prawną w zakresie, w jakim przepisy unijne są nieprecyzyjne albo niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego.

Główne cele projektowanej ustawy to:

- określenie podmiotów zaangażowanych w proces realizacji RLKS i ich zadań,
- określenie wspólnych zasad realizacji RLKS.

Projekt ustawy określa w szczególności:

- zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych - przede wszystkim samorządów województw (SW) i lokalnych grup działania (LGD), w odniesieniu do RLKS, w szczególności w zakresie dokonywania wyboru strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR),
- zasady organizacji LGD,
- proces i zasady wyboru LSR oraz ogólny zakres umów o realizacji LSR (tzw. umów ramowych),
- wspólne dla wszystkich programów (funduszy EFSI) zasady realizacji RLKS, w tym zasady wyboru operacji przez LGD oraz wspólne zasady udzielania wsparcia.

W odniesieniu do podstawowych zasad realizacji RLKS, w ustawie proponuje się odesłanie do zasad określonych w przepisach wspólnotowych oraz bezpośrednie odesłanie do art. 32-35 rozporządzenia nr 1303/2013, co pozwoli uniknąć zbędnego powielania przepisów, a więc *superfluum* ustawowego.

Mając na uwadze że przepisy rozporządzenia nr 1303/2013 posługują się pojęciem „strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, a za sprawą realizacji podejścia LEADER w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013) w Polsce, dla określenia strategicznego dokumentu mającego zastosowanie w oddolnym podejściu utrwaliło się użycie nazwy „lokalna strategia rozwoju” (w skrócie LSR), w projektowanej ustawie (w **art. 1 pkt 2 lit. b**) wprowadzono skrót „LSR” (zamiast „SRLKS”), konsekwentnie stosowany w jej przepisach.

Jak już wspomniano wyżej RLKS jest wspierany przez EFRROW i może być wspierany przez pozostałe fundusze EFSI (EFRR, EFS i EFMR). Zgodnie z zapisami umowy partnerstwa, o której mowa w art. 14 rozporządzenia nr 1303/2013 przyjętej przez KE w dniu 23 maja 2014 r., zwanej dalej „UP”, w Polsce realizacja RLKS odbywać się będzie w ramach PROW 2014-2020 (z udziałem EFRROW), w ramach Programu Operacyjnego „Rybnactwo i Morze”, zwanego dalej „PO Rybnactwo i Morze”, (z udziałem EFMR) oraz w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO, z udziałem EFRR i EFS), przy czym w przypadku tych ostatnich – zgodnie z decyzją instytucji zarządzających tymi RPO. W praktyce zatem przepisy projektowanej ustawy zastosowanie będą miały jedynie do programów, w których przewidziana jest realizacja RLKS. Zaznaczyć należy jednak, że chodzi tutaj o realizację RLKS w tzw. formule bezpośredniej, o której mowa w UP. Realizacja RLKS w tzw. formule bezpośredniej następuje zgodnie z przepisami części drugiej tytułu II rozdziału II (art. 32-35) rozporządzenia 1303/2013, co zasadniczo odróżnia ją od tzw. formuły pośredniej. Ilekroć zatem w ustawie mowa jest o programach należy przez to

rozumieć jedynie programy w ramach których wspierany jest RLKS w tzw. formule bezpośredniej, czego wyrazem jest **art. 2 ust. 1** projektowanej ustawy. Biorąc pod uwagę projekty poszczególnych RPO w wpieranie RLKS w formule bezpośredniej przewidziane jest w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz RPO Województwa Podlaskiego.

Obligatoryjność realizacji RLKS w ramach programu współfinansowanego z EFRROW potwierdzona została w przepisach równolegle projektowanej ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, zwanej dalej „ustawą PROW 2014-2020”, w art. 5 ust. 1 pkt 14 (działanie LEADER), przy czym zgodnie z art. 5 ust. 3 tego samego projektu wspieranie RLKS (a więc zgodnie z nomenklaturą przyjętą w przepisach dotyczących PROW 2014-2020 – przyznawanie pomocy), w ramach działania LEADER odbywać się będzie na zasadach określonych w projektowanej ustawie o RLKS, a w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach – na zasadach określonych w projektowanej ustawie PROW 2014-2020.

Decyzja dotycząca realizacji RLKS w ramach PO „Rybnactwo i Morze” i analogicznie odniesienie do przepisów projektowanej ustawy powinno znaleźć odzwierciedlenie także w ustawie, na podstawie której udzielane będzie wsparcie w ramach tego programu, zwanej dalej „przyszłą ustawą EFMR”.

Jeśli zaś chodzi o realizację RLKS w ramach RPO, w ramach których udzielanie wsparcia będzie następowało zgodnie z obowiązującą już ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146), zwaną dalej „ustawą w zakresie polityki spójności”, projektowana ustawa o RLKS (**art. 26**) przewiduje zmianę przepisów ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności, tj. dodanie w rozdziale 11 „Szczegółowe instrumenty realizacji programów operacyjnych” nowego art. 30a. Zgodnie z ust. 2 nowoprojektowanego art. 30a ustawy w zakresie polityki spójności RLKS będzie mógł być wspierany jedynie w ramach RPO (w zakresie polityki spójności) co będzie potwierdzeniem strategicznej decyzji podjętej w tym zakresie w UP. Z kolei ust. 3 analogicznie jak w przypadku art. 5 ust. 3 projektu ustawy PROW 2014-2020 wskazywał będzie relację pomiędzy przepisami ustawy projektowanej i ustawy zmienianej przepisami ustawy projektowanej w zakresie RLKS.

Zgodnie z zapisami UP kluczową rolę w realizacji RLKS (poza LGD) odgrywać będą SW. Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 1 pkt ustawy w zakresie polityki spójności instytucjami zarządzającymi RPO są zarządy województw. Z kolei mimo, że instytucjami zarządzającymi PROW 2014-2020 i PO „Rybnactwo i Morze” będą odpowiednio minister właściwy do spraw rozwoju wsi i minister właściwy do spraw rybnictwa, to jednak zadania te w odniesieniu do RLKS powierzone zostaną SW jako instytucjom pośredniczącym. W przypadku PROW 2014-2020 znajduje to wyraz w art. 7 ust. 1 i 5 równolegle projektowanej ustawy PROW 2014-2020, a w przypadku PO „Rybnactwo i Morze” powinno znaleźć odzwierciedlenie w przyszłej ustawie EFMR. Ponieważ zadania związane z samym przyznawaniem pomocy w ramach PROW 2014-2020, a więc także w ramach LEADER, zgodnie z art. 8 ust. 1 projektowanej ustawy PROW 2014-2020 należą do agencji płatniczej (Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa), dla zachowania kluczowej roli SW w

realizacji RLKS zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 3 projektowanej ustawy PROW 2014-2020 zadania te w odniesieniu do działania LEADER wykonywać będzie także SW. Mając jednak na uwadze, że w ustawie w zakresie polityki spójności zadania zaadresowane są do zarządu województwa a w przypadku projektowanej ustawy PROW 2014-2020 do samorządu województwa, dla uniknięcia wątpliwości w projektowanej ustawie o RLKS użyto sformułowania „właściwa instytucja”, przez co należy rozumieć zarówno zarząd województwa jak i samorząd województwa (w dalszej części uzasadnienia łącznie określane mianem SW), co znalazło odzwierciedlenie w **art. 2 ust. 2** projektowanej ustawy.

Stosownie do art. 33 ust. 3 rozporządzenia nr 1303/2013 LSR wybierane są przez komisję utworzoną w tym celu przez odpowiedzialną instytucję lub instytucje zarządzające (i zatwierdzone przez odpowiedzialną instytucję lub instytucje zarządzające). W **art. 3** projektowanej ustawy określono podstawowe wymagania, co do składu tej komisji, wskazując, że jej członkami będą przedstawiciele SW (w tym przewodniczący i jego zastępca), eksperci (stanowiący co najmniej 1/3 składu komisji i powoływani na zasadach określonych w art. 49 ustawy w zakresie polityki spójności) oraz na wniosek ministrów właściwych do spraw rozwoju wsi, rybołówstwa i rozwoju regionalnego – ich przedstawiciele. W projektowanej ustawie określono także tryb powoływania tej komisji, sposób podejmowania przez nią uchwał oraz wskazano kto zapewnia jej obsługę. Mając na uwadze kluczową rolę SW i zapisy UP zgodnie z **art. 3 ust. 1** projektowanej ustawy komisję powołuje właściwa instytucja, co w praktyce oznaczać będzie utworzenie osobnych komisji we wszystkich 16 województwach.

Zgodnie z art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 RLKS jest kierowany przez LGD, w skład których wchodzi przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, a na poziomie podejmowania decyzji ani władze publiczne – określone zgodnie z przepisami krajowymi – ani żadna z grup interesu nie posiada więcej niż 49% praw głosu. Z kolei zgodnie z art. 34 ust. 2 rozporządzenia nr 1303/2013 odpowiedzialna instytucja lub instytucje zarządzające zapewniają, aby LGD wybrały jednego partnera w ramach grupy jako partnera wiodącego w kwestiach administracyjnych i finansowych albo zrzeszyły się w ustanowionej na podstawie prawa wspólnej strukturze. **Art. 4 ust. 1** projektowanej ustawy przesądza, że w przypadku Polski zastosowanie ma drugi, ze wskazywanych przez prawodawcę unijnego wariantów, i wymagane jest aby LGD działało jako stowarzyszenie. Dodatkowo projektowany przepis wskazuje, że stowarzyszenie to musi posiadać osobowość prawną, stąd wykluczona jest możliwość zrzeszenia się LGD w formie stowarzyszenia zwykłego, o którym mowa w rozdziale 6 (art. 40-43) ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855, z późn. zm.), z uwagi m.in. na zakaz otrzymywania dotacji zawarty w art. 42 ust. 1 pkt 5 tej ustawy. Zatem co do zasady do tworzenia i działania LGD zastosowanie mają przepisy ustawy Prawo o stowarzyszeniach, przy czym wzorem regulacji mających zastosowanie do LGD w ramach PROW 2007-2013, tj. art. 15 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. z 2013 r. poz. 173), zwanej dalej „ustawą PROW 2007-2013” oraz do lokalnych grup rybackich (LGR) w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” (PO RYBY 2007-2013), tj. w art. 16 ustawy z dnia 3 kwietnia

2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. Nr 72, poz. 619 i Nr 157, poz. 1241), zwanej dalej „ustawą EFR”, projektowana ustawa (**art. 4 ust. 3**) zawiera szczególne przepisy (odmienne w stosunku do przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach) mające zastosowanie jedynie do LGD w ramach RLKS.

Zgodnie z **art. 4 ust. 3 pkt 1** projektowanej ustawy członkami zwyczajnymi LGD oprócz osób fizycznych mogą być także osoby prawne, w tym jednostki samorządu terytorialnego (głównie gminy), co pozwoli LGD spełnić warunek zawarty w art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, dotyczący składu LGD. Z uwagi na zadania SW w zakresie RLKS z możliwości bycia członkiem LGD wyłączone są natomiast województwa. Przepis ten wyklucza także klasyfikowanie LGD jako stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.) oraz w art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, z późn. zm.), nad działalnością których, zgodnie z art. 8 ust. 5 pkt 1 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, nadzór sprawuje właściwy wojewoda.

Kluczowa rola SW znalazła wyraz także w **art. 4 ust. 3 pkt 2**, zgodnie z którym nadzór nad LGD sprawuje marszałek województwa, a nie starosta, jak by wynikało to z art. 8 ust. 5 pkt 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach.

Co do zasady stowarzyszenia, zgodnie z art. 34 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, może prowadzić działalność gospodarczą według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach, a dochód z tej działalności służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków. Z uwagi jednak na specjalną rolę jaką LGD odgrywać będzie w systemie realizacji RLKS projektowana ustawa (wzorem ustawy PROW 2007-2013 i ustawy EFR) wskazuje, że LGD może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji LSR i w zakresie określonym w jej statucie(**art. 4 ust. 3 pkt 3**).

Zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 zadania LGD obejmują m.in. wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia. O ile jednak w ramach PROW 2007-2013 czy PO RYBY 2007-2013 wybór operacji dokonywany był przez odrębny organ LGD/LGR (inny niż organy wymagane ustawą Prawo o stowarzyszeniach), w przypadku RLKS proponuje się aby zadania z art. 34 ust. 3 lit. f rozporządzenia nr 1303/2013 realizowane było albo przez oddzielny organ (radę) albo przez zarząd LGD. Przesądzenie w tej sprawie powinno znaleźć się w statucie LGD, zgodnie z **art. 4 ust. 3 pkt 4** projektowanej ustawy. Jeśli jednak LGD (walne zebranie członków albo zebranie delegatów) zdecyduje o powołaniu rady, zgodnie z **art. 4 ust. 4** projektowanej ustawy członkowie rady nie mogą być równocześnie ani członkami organu kontroli wewnętrznej LGD, ani członkami jej zarządu, ani pracownikami tej LGD.

Niezależnie od tego czy wyboru operacji i ustalania kwoty wsparcia w danej LGD dokonuje rada czy zarząd organ ten powinien spełniać zasady dotyczące podejmowania decyzji wynikające z art. 32 ust. 2 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 (zakaz dominującej pozycji dla którejkolwiek z grup interesu). Mając na uwadze powyższe oraz znaczenie wiedzy i doświadczenia osób realizujących te zadania projektowana ustawa (**art. 4 ust. 5**) przewiduje ograniczenie co do możliwości udzielania pełnomocnictw przez członków rady.

Mając na uwadze dotychczas funkcjonujące LGD oraz LGR zgodnie z przepisem dostosowującym (**art. 27** projektowanej ustawy) za LGD uznaje się także LGD w rozumieniu ustawy PROW 2007-2013 oraz LGR w rozumieniu ustawy EFR, o ile spełnią wymagania określone w art. 4 ustawy i przepisach rozporządzenia nr 1303/2013. Z kolei z uwagi na podstawę tworzenia LGD określoną w art. 4 proponuje się aby projektowana ustawa (**art. 25**) zmieniała art. 15 ustawy PROW 2007-2013 uchylając możliwość tworzenia nowych LGD na podstawie tej ostatniej ustawy.

Mając na uwadze kluczową rolę SW w realizacji RLKS oraz postulat skoordynowanego wsparcia zawarty w art. 32 ust. 3 rozporządzenia nr 1303/2013, istotne jest aby w sprawach związanych z daną LSR właściwy był zawsze ten sam samorząd województwa – dotyczy to zarówno udzielania wsparcia jaki i wyboru LSR. W przypadku udzielania wsparcia w ramach LSR właściwym będzie SW, który jest stroną umowy ramowej, w ramach której realizowana ma być operacja. Dotyczy to wszystkich poddziałań (zakresów wsparcia) RLKS z wyjątkiem wsparcia przygotowawczego, które udzielane jest przed wyborem LSR. W przypadku wsparcia przygotowawczego i samego wyboru LSR właściwym będzie SW, na obszarze którego znajduje się siedziba wnioskodawcy, zgodnie z art. 21 § 1 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (Kpa). W przypadku wyboru LSR wynika to z **art. 12 ust. 1** projektowanej ustawy, który wyłączając stosowanie Kpa w postępowaniu w sprawie oceny spełnienia warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR wskazuje, że przepisy dot. m.in. właściwości miejscowej wskazane w Kpa mają zastosowanie. Ponieważ stowarzyszenie ma swobodę w określaniu swojej siedziby, a właściwym SW powinien być ten, na obszarze którego realizowana ma być LSR, projektowana ustawa zawiera ograniczenie, zgodnie z którym siedziba LGD może być jedynie w województwie, którego obszar objęty jest LSR (**art. 4 ust. 2**). Podejście się nie zmienia w przypadku LSR, których obszar wykracza poza granice jednego województwa (LGD/LSR tzw. międzywojewódzkie) – grono potencjalnych właściwych SW ograniczone jest jedynie do województw, których obszary (fragmenty obszarów) objęte są LSR, a rozstrzygające jest położenie siedziby LGD. W przypadku udzielania wsparcia w ramach pozostałych poddziałań właściwy będzie SW, z którym zawarta jest umowa ramowa, zgodnie z **art. 24** projektowanej ustawy.

Art. 5-14 projektowanej ustawy dotyczą zasad wyboru LSR. W **art. 5** projektu ustawy określono warunki jakie musi spełniać LSR oraz wskazano obszary tematyczne jakich dotyczyć będą kryteria wyboru LSR, a także wprowadzono zastrzeżenie, iż wyboru LSR dokonuje się do wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR wskazanych w ogłoszeniu o naborze wniosków o wybór LSR.

Zgodnie z art. 33 ust. 6 rozporządzenia nr 1303/2013 liczba ludności obszaru objętego LSR nie może być mniejsza niż 10 000 i większa niż 150 000 mieszkańców; jednak w należycie uzasadnionych przypadkach i na wniosek państwa członkowskiego, Komisja może przyjąć lub zmienić te limity w decyzji akceptującej lub zmieniającej odpowiednio umowę partnerstwa, na podstawie art. 15 ust. 2 lub 3 w przypadku tego państwa w celu uwzględnienia obszarów o bardzo niskiej lub wysokiej gęstości zaludnienia lub w celu zapewnienia spójności terytorialnej obszarów objętych strategiami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Zapisy UP wskazują, że w Polsce w przypadku LGD na obszarach wiejskich i rybackich liczba ludności objęta LSR powinna wynosić minimum 30 000, a maksimum 150 000 mieszkańców oraz obszar realizacji LSR musi obejmować co najmniej dwie gminy natomiast w przypadku LGD na obszarach miejskich minimalna

liczba ludności objętych LSR wynosi 20 000 mieszkańców, niezależnie czy dotyczy całego miasta, dzielnicy czy grupy dzielnic. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w projektowanym **art. 5 ust 1 pkt 2**. Jako uzasadnienie podniesienia limitu do 30 000 powołano się na rekomendacje wynikające z niezależnej ekspertyzy oraz realizację większej liczby operacji dzięki ograniczeniu wydatków na koszty bieżące LGD oraz spójność terytorialną obszaru objętego LSR. Zgodnie z projektem PROW 2014-2020 działanie LEADER (RLKS realizowany z udziałem EFRROW) realizowane może być na obszarach wiejskich, przez które rozumieć należy obszar całego kraju, z wyłączeniem obszaru miast o liczbie mieszkańców większej niż 20 000. Zatem w przypadku LSR, która finansowana ma być z udziałem środków EFRROW warunki dotyczące minimalnej liczby ludności i minimalnej liczby gmin muszą być spełnione w odniesieniu do obszaru wiejskiego, co znalazło wyraz w **art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a** projektowanej ustawy.

Zgodnie z zapisami UP dopuszcza się realizację strategii jedno- lub wielofunduszowych, jednak przy zachowaniu podstawowej zasady 1 LGD - 1 obszar - 1 LSR. Wyjątek może dotyczyć obszarów zdominowanych przez sektor rybacki, na których w szczególnie uzasadnionych przypadkach zarząd województwa może dopuścić funkcjonowanie dwóch spójnych LSR – ogólnej i branżowej rybackiej. Podstawowym obszarem realizacji LSR, na którym funkcjonuje tylko jedna LGD, jest obszar gminy. Mając na uwadze doświadczenia wynikające z wyboru LGD do realizacji LSR w ramach PROW 2007-2013, zgodnie z **art. 5 ust. 1 pkt 3** projektowanej ustawy, zachowanie powyższej zasady wymagać będzie aby gminy, których obszar objęty jest LSR były członkami LGD realizującej tą LSR i nie były członkami innych LGD (z uwzględnieniem wyjątku dotyczącego branżowych rybackich LSR – **art. 5 ust. 2**).

W **art. 5 ust. 3 pkt 1** projektowanej ustawy wskazano obszary, których dotyczyć będą kryteria wyboru LSR. Jeśli chodzi o „poziom zaangażowania w realizację LSR środków innych niż środki przewidziane na realizację programu” to kryterium w tym obszarze powinno dotyczyć poziomu zaangażowania środków własnych wnioskodawcy/beneficjenta oraz LGD. Jednak same kryteria wskazane zostaną w regulaminie konkursu, którego szczegółowe wymogi wskazane są w **art. 9** projektowanej ustawy.

Aby uniknąć wątpliwości dotyczącej spełniania warunków powiązanych z liczbą ludności w **art. 5 ust. 4** projektowanej ustawy wskazano, że liczba ludności ustalana powinna być na podstawie danych ogłoszonych przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na 31 grudnia 2013 r.

Ponadto, w projektowanej ustawie wskazano, iż wyboru LSR dokonuje się na wniosek LGD (**art. 6**) składany do właściwego SW na odpowiednim formularzu i w określonym terminie (**art. 7**), określono zawartość ogłoszenia oraz miejsce i termin jego podania do publicznej wiadomości (**art. 8**), a także podmiot odpowiedzialny za opracowanie formularza wniosku o wybór LSR tj. ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa oraz jego udostępnienie, tj. właściwą instytucję - samorząd województwa (**art. 7 ust. 1 pkt 1**).

Postępowanie wszczynane złożeniem wniosku o wybór LSR i kończone zawarciem umowy ramowej podzielone jest na dwa etapy – ocenę spełniania warunków wyboru (o których mowa w **art. 5 ust. 1** projektowanej ustawy) uregulowaną w **art. 10** projektowanej ustawy oraz ocenę spełnienia kryteriów wyboru LSR (dotyczących

obszarów wymienionych w **art. 5 ust. 3 pkt 1** projektowanej ustawy i określonych w regulaminie konkursu) uregulowaną w **art. 11** projektowanej ustawy, przy czym warunkiem uwzględnienia wniosku o wybór LSR w drugim etapie (w ocenie spełnienia kryteriów wyboru LSR) jest pozytywny wynik oceny spełnienia warunków wyboru, zgodnie z **art. 10 ust. 5** projektowanej ustawy.

Dla uniknięcia wątpliwości, czy informacja o odrzuceniu LSR, kierowana do LGD zgodnie z **art. 10 ust. 3** projektowanej ustawy (w razie niespełnienia warunków wyboru), stanowi akt/czynność z zakresu administracji publicznej, który podlega kontroli sądów administracyjnych (w ramach skargi), o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PPSA”, **art. 10 ust. 4** projektowanej ustawy jednoznacznie przesądza o możliwości złożenia w tym zakresie skargi w ramach kontroli sądowoadministracyjnej, na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy PPSA. Takie odesłanie do ustawy PPSA oznacza, że zastosowanie mają m.in. przepisy art. 52 § 3 tej ustawy, zgodnie z którymi skargę można wnieść po uprzednim wezwaniu na piśmie właściwego organu – w terminie 14 dni od dnia, w którym skarżący dowiedział się lub mógł się dowiedzieć o wydaniu aktu lub podjęciu innej czynności – do usunięcia naruszenia prawa oraz art. 53 § 3, zgodnie z którym skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia odpowiedzi organu na wezwanie do usunięcia naruszenia prawa, a jeżeli organ nie udzielił odpowiedzi na wezwanie, w terminie 60 dni od dnia wniesienia wezwania o usunięcie naruszenia prawa. Kontroli sądowoadministracyjnej na tych samych zasadach podlega także uchwała komisji wybierającej LSR (zawierająca wyniki dokonanego przez komisję wyboru), zgodnie z **art. 11 ust. 5** projektowanej ustawy.

Zgodnie z art. 32 ust. 4 rozporządzenia nr 1303/2013 w przypadku gdy komisja odpowiedzialna za wybór stwierdzi, że realizacja wybranej LSR wymaga wsparcia ze strony więcej niż jednego funduszu, może ona wyznaczyć – zgodnie z krajowymi przepisami i procedurami – fundusz wiodący w celu wspierania wszystkich kosztów bieżących i kosztów animacji na mocy art. 35 ust. 1 lit. d i e związanych z daną LSR. Mając na uwadze powyższe **art. 11 ust. 1** projektowanej ustawy dodatkowo przesądza, że w przypadku LSR, które mają być finansowane z więcej niż jednego EFSI, w uchwale o wyborze LSR wskazuje się fundusz wiodący, przy czym w wyznaczaniu tego funduszu pod uwagę należy wziąć wysokość wkładu poszczególnych EFSI w realizację LSR oraz dostępność środków w ramach poszczególnych programów.

Art. 12 projektowanej ustawy statuuje podstawowe reguły jakimi kieruje się właściwa instytucja (SW) oraz komisja prowadząc postępowanie w sprawie oceny spełniania warunków wyboru LSR i w sprawie wyboru LSR. Mając na uwadze, że postępowanie to kończy się zawarciem umowy cywilnoprawnej zgodnie z **art. 12 ust. 1** projektowanej ustawy do postępowania w sprawie oceny spełniania warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR nie będą stosowane przepisy Kpa z wyjątkiem przepisów dotyczących właściwości miejscowej organów, wyłączenia pracowników organu, doręczeń, udostępniania akt, skarg i wniosków, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Takie odesłanie do Kpa oznacza, że chociażby przepisy dotyczące wyłączenia pracowników organu zastosowanie będą miały także do ekspertów będących członkami komisji wybierającej LSR. Dodatkowo w przypadku postępowania w sprawie oceny spełniania warunków wyboru stosuje się określone w

Kpa zasady dotyczące wezwań, bowiem tylko na tym etapie przewiduje się wzywanie LGD do wykonania określonych czynności. Na etapie oceny w sprawie wyboru LSR komisja wybierająca LSR ocenia materiał dowodowy w takim kształcie, jaki został jej przedłożony. Z kolei **art. 12 ust. 2-4** projektowanej ustawy wskazują pozostałe reguły mające zastosowanie w prowadzonym przez SW oraz komisję wybierającą LSR postępowaniu w sprawie oceny spełnienia warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR. Jest to podejście odmienne w stosunku do tego, które wynika z art. 7 i 9 oraz art. 77 § 1 Kpa, a wzorowane jest na zasadach mających zastosowanie do wyboru LGD w ramach PROW 2007-2013 (art. 21 ust. 2 i 3 w związku z art. 23 ust. 2 oraz art. 14 ust. 2b ustawy PROW 2007-2013). Zgodnie z art. 7 Kpa w toku postępowania administracyjnego organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na uwadze interes społeczny i słuszny interes obywateli. Natomiast zgodnie z **art. 12 ust. 2 pkt 1** projektowanej ustawy w postępowaniu w sprawie oceny spełnienia warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR, SW oraz komisja, przed którymi toczy się postępowanie, stoją na straży praworządności. Stojąc na straży praworządności ograniczają swoją aktywność w takim postępowaniu do czynności, które mają podstawę w przepisach prawa, a jednocześnie dbają o to aby ich rozstrzygnięcia były zgodne z prawem. Zgodnie z art. 77 § 1 Kpa organ administracji publicznej jest zobowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy. Natomiast zgodnie z **art. 12 ust. 2 pkt 2** projektowanej ustawy SW oraz komisja są obowiązane jedynie rozpatrzyć cały materiał dowodowy (w sposób wyczerpujący). Natomiast w miejsce obowiązku organu dotyczącego zebrania materiału dowodowego zgodnie z **art. 12 ust. 4** LGD uczestnicząca w postępowaniu w sprawie oceny spełnienia warunków wyboru jest obowiązana przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek, a ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Tym samym SW i komisje rozstrzygając czy LSR może być wybrane opierają się na całym materiale dowodowym zebranym w sprawie. Zatem ustalenia faktyczne poczynione w toku takiego postępowania powinny uwzględniać cały materiał dowodowy, a nie jedynie jego wybrane fragmenty – ustalenia faktyczne powinny być logicznie spójne z całym materiałem dowodowym. Jednocześnie SW i komisja nie są obowiązane do zbierania materiału dowodowego, a jedynie do jego rozpatrzenia w całości. Opierają się zatem na dowodach dostarczonych przez LGD, a przede wszystkim na wniosku oraz dołączonych do niego dokumentach. Nie są obowiązane do zbierania materiału dowodowego, ale jednocześnie stosując, na podstawie **art. 12 ust. 1** projektowanej ustawy, przepisy Kpa dotyczące wezwań (m.in. art. 50 Kpa) SW może wzywać LGD do udziału w podejmowanych czynnościach i składania wyjaśnień, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy. Z kolei zgodnie z **art. 12 ust. 4** projektowanej ustawy na LGD spoczywa obowiązek zadośćuczynienia tym wezwaniom, a także przedstawiania dowodów potwierdzających, że spełnia zarówno warunki jak i kryteria wyboru LSR. Dlatego też materiał dowodowy, na którym opierają swoje rozstrzygnięcia SW oraz komisja może obejmować swoim zakresem nie tylko wniosek i dołączone do niego dokumenty. LGD uczestnicząca w postępowaniu w sprawie oceny spełnienia warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR jest obowiązana przedstawiać dowody oraz dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Regulacja zawarta w **art. 12 ust. 4** projektowanej ustawy wskazująca,

że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne jest analogiczna do tej zawartej w art. 6 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 9 Kpa organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego i organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek. Natomiast zgodnie z **art. 12 ust. 3** projektowanej ustawy SW w postępowaniu w sprawie oceny spełniania warunków wyboru udzielają LGD, na ich żądanie (a nie z urzędu), niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania w sprawie oceny spełniania warunków wyboru i w sprawie wyboru LSR. Zgodnie z **art. 12 ust. 3 i 4** projektowanej ustawy wezwania, wyjaśnienia składane przez LGD lub pouczenia mają miejsce na etapie postępowania w sprawie oceny spełniania warunków wyboru. Postępowanie w sprawie wyboru LSR prowadzone przez komisję odbywa się bez udziału LGD, na tym etapie nie przewiduje się już również żadnych wyjaśnień czy wezwań. W ten sposób zostaje zapewnione równie traktowanie wszystkich LGD biorących udział w konkursie.

Zgodnie z **art. 13** projektowanej ustawy do LSR nie mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w szczególności w przepisy dotyczące strategii rozwoju.

W **art. 14** projektowanej ustawy określono elementy, które w szczególności zawierać będzie umowa ramowa, a także wskazano, że niezwłocznie po dokonaniu wyboru LSR następuje zawarcie umowy ramowej zawartej pod rygorem nieważności, w formie pisemnej. Wybrana LSR stanowi załącznik do umowy ramowej. Zgodnie z **art. 9 ust. 1 pkt 3** projektowanej ustawy regulamin konkursu na LSR określa w szczególności kryteria wyboru LSR wraz z podaniem minimalnej liczby punktów dla każdego kryterium, z kolei zgodnie z **pkt 4** - minimalną liczbę punktów (ze wszystkich kryteriów) niezbędną do wyboru LSR. W przypadku, gdy LSR uzyska minimalną liczbę punktów w ramach wszystkich kryteriów przy jednoczesnym niespełnieniu minimum w ramach któregośkolwiek z kryteriów, stosownie do **art. 14 ust. 3** wybór tej LSR związany będzie z zawarciem umowy ramowej, pod warunkiem wprowadzenia do LSR odpowiednich zmian, które pozwolą na osiągnięcie minimalnych poziomów punktów w ramach poszczególnych kryteriów. Zgodnie z **art. 14 ust. 4 pkt 7** projektowanej ustawy umowa ramowa określać będzie m.in. warunki zmiany albo rozwiązania umowy, a w szczególności dotyczyć to powinno zmiany ewentualnej zmiany alokacji funduszy EFSI w przypadku kiedy w LSR zwiększany jest poziom wskaźników realizacji tej LSR lub z uwagi na wyniki przeprowadzonych kontroli realizacji LSR.

Art. 15 projektowanej ustawy wskazuje, że formularze wniosku o wybór LSR i umowy ramowej a także regulamin wyboru tworzone przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi i rybołówstwa powinny być uzgodnione i zaopiniowane przez odpowiednie podmioty, przy czym uzgodnienie powinno dotyczyć instytucji zarządzających pozostałymi programami, a opiniowanie pozostałych podmiotów zaangażowanych w realizację RLKS.

Mając na uwadze postulat skoordynowanego udzielania wsparcia, wyrażony w art. 32 ust. 3 rozporządzenia 1303/2013, zgodnie z **art. 16 ust. 1** projektowanej ustawy wsparcie przygotowawcze, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1303/2013, temu samemu podmiotowi może być udzielona tylko raz i tylko w ramach jednego programu współfinansowanego z EFSI. Projektowany **art. 16 ust. 2 pkt 2**, w tym odesłanie do projektowanego **art. 5 ust. 3** wyklucza także udzielenie wsparcia na przygotowanie dwóch LSR dla tego samego obszaru z uwzględnieniem wyjątków związanych z branżowymi rybackimi LSR. Z kolei zgodnie z **art. 16 ust. 2 pkt 1** do obszaru planowanego do objęcia LSR zastosowanie mają wymogi określone w **art. 5 ust. 2 pkt 2** projektowanej ustawy, dotyczące obszaru objętego LSR (podczas późniejszego wyboru LSR), a więc minimalne i maksymalne liczby ludności oraz gmin objętych przygotowywanymi LSR.

W **art. 17** projektowanej ustawy określono warunki udzielenia wsparcia na wdrażanie operacji w ramach LSR, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013. Pozostałe wspólne zasady dotyczące tego wsparcia przewidziane są w **art. 19-21** projektowanej ustawy. Zgodnie z **art. 17 ust. 1** projektowanej ustawy wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR może być udzielone jeżeli spełnione są warunki udzielenia wsparcia (przyznania pomocy lub dofinansowania projektu) określone m.in. w odpowiednich ustawach (w ustawie w zakresie polityki spójności, równolegle projektowanej ustawie PROW 2014-2020 czy przyszłej ustawie EFR). Wsparcie może być udzielone tylko na operacje wybrane przez LGD i w ramach dostępnych środków wskazanych w umowie ramowej. W **art. 17 ust. 2** projektowanej ustawy określono przesłanki, których zaistnienie z mocy prawa będzie stanowiło o nieprawidłowości dokonania wyboru operacji przez LGD w ramach zakresu dotyczącego realizacji operacji w ramach lokalnych strategii rozwoju. Do przesłanek tych należy brak zastosowania określonych w LSR: procedury zapewniającej bezstronność członków rady, brak prawidłowej oceny według kryteriów wyboru operacji, a także brak zachowania wymaganego przepisami rozporządzenia nr 1303/2013 składu rady oraz parytetu. Zgodnie z **art. 17 ust. 3** projektowanej ustawy wsparcie to może być udzielone także LGD – w ramach projektu grantowego, tj. operacji, która obejmuje swoim zakresem grupę projektów realizowanych w jej ramach przez podmioty inne niż LGD ubiegająca się o to wsparcie oraz operacji własnych LGD. Zgodnie z **art. 17 ust. 4** projektowanej ustawy do projektów grantowych zastosowanie będą mieć art. 35 i 36 ustawy w zakresie polityki spójności, a zgodnie z **art. 17 ust. 5** projektowanej ustawy **art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2** projektowanej ustawy zamiast do wyboru projektu grantowego, zastosowanie będą miały do wyboru grantobiorców. Natomiast zgodnie z **art. 17 ust. 6** wsparcie na operacje własne LGD może być udzielone pod warunkiem, że nikt inny, uprawniony do wsparcia, nie zgłosił zamiaru realizacji takiej operacji.

Z kolei wsparcie przygotowania i realizacji przedsięwzięć LGD w zakresie współpracy, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 oraz kosztów bieżących i animowania, o których mowa w art. 35 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia nr 1303/2013, zgodnie z **art. 18 ust. 1** projektowanej ustawy, udzielane będzie jedynie LGD, które zawrą umowę ramową, przy czym zgodnie z **art. 18 ust. 2** wsparcie kosztów bieżących i animowania udzielane będzie do wysokości środków określonych na to wsparcie w ramach umowy ramowej.

W **art. 19** projektowanej ustawy określono termin i sposób podawania po publicznej wiadomości ogłoszenia o naborze wniosków o wsparcie wdrażania operacji

w ramach LSR, które będą wybrane przez LGD w trybie konkursowym. Wskazano także elementy, które w szczególności będzie ogłoszenie zawierać. Z kolei **art. 20** wskazuje, do kogo składa się wnioski o wsparcie wdrażania operacji w ramach LSR (co do zasady do właściwej LGD jednak w przypadku gdy LGD jest wnioskodawcą – do właściwego SW).

Art. 21-23 projektowanej ustawy dotyczą kwestii procedowania z wnioskami o wsparcie wdrażania operacji w ramach LSR, przy czym **art. 21** dotyczy wyboru operacji, **art. 22** – procedury odwoławczej od tego wyboru a **art. 23** – udzielania wsparcia (przyznawania pomocy lub dofinansowania projektu) przez właściwą instytucję.

Zgodnie z **art. 21 ust. 1** projektowanej ustawy LGD niezwłocznie po przyjęciu wniosku dokonuje oceny zgodności operacji z LSR. Stosownie do **art. 21 ust. 4** projektowanej ustawy operacje zgodne z LSR są przedmiotem wyboru dokonywanego przez radę LGD. Zgodnie z **art. 21 ust. 5** projektowanej ustawy wyniki oceny zgodności operacji z LSR oraz wyboru dokonanego przez radę LGD przekazywane są do podmiotów ubiegających się o wsparcie (w zakresie poszczególnych operacji) oraz zamieszczane są na stronie internetowej LGD (lista operacji zgodnych z LSR i lista operacji wybranych w tym mieszczących się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze).

Zgodnie z **art. 22** projektowanej ustawy od negatywnej oceny zgodności operacji z LSR, nieuzyskania przez operację minimalnej liczby punktów, której uzyskanie jest warunkiem wyboru operacji albo od wyniku wyboru, który powoduje, że operacja nie mieści się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków podmiotowi ubiegającemu się o wsparcie na realizację operacji w ramach LSR przysługuje prawo wniesienia protestu. Zgodnie z **art. 22 ust. 2-8** projektowanej ustawy zastosowanie mają w tym przypadku reguły wynikające z rozdziału 15 (procedura odwoławcza) ustawy w zakresie polityki spójności, z pewnymi modyfikacjami dotyczącymi m.in.:

- 1) terminu wniesienia tego protestu (**ust. 2**),
- 2) dodatkowego elementu, który zawierać musi protest (**ust. 4 i 8 pkt 2**),
- 3) jednoznacznego wskazania podmiotu, który rozpatruje protest, oraz podmiotu, za pośrednictwem którego składany jest protest (**ust. 5**);
- 4) obowiązku niezwłocznego poinformowania właściwej instytucji (SW) przez LGD o wpłynięciu protestu (**ust. 6**);
- 5) niewstrzymywania (przez protest) przekazywania wniosków o wsparcie do właściwych instytucji (SW) (**ust. 7**);
- 6) terminu weryfikacji protestu przez LGD (**ust. 8 pkt 1**);
- 7) przypadków, kiedy SW pozostawia protest bez rozpatrzenia, a sąd nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia (**ust. 8 pkt 3**).

Zgodnie z **art. 23 ust. 1** projektowanej ustawy wnioski wybrane zgodnie z **art. 21** (wraz z dokumentacją dotyczącą wyboru), LGD przekazuje do właściwego SW, który przeprowadza weryfikację warunków udzielenia wsparcia, zgodnie z przepisami dotyczącymi wsparcia z poszczególnych EFSI.

Zgodnie z **art. 23 ust. 2** SW wzywa LGD do uzupełnienia braków i złożenia wyjaśnień w zakresie przekazanych wniosków i dokumentacji związanej z wyborem operacji.

Zgodnie z **art. 23 ust. 4** udzielanie wsparcia następuje zgodnie z przepisami regulującymi zasady wsparcia z udziałem poszczególnych funduszy EFSI (ustawa w zakresie polityki spójności, równolegle projektowana ustawa PROW 2014-2020 oraz przyszła ustawa EFMR), oczywiście pod warunkiem, że operacja spełnia warunki udzielenia tego wsparcia, a więc również jest wybrana zgodnie z **art. 17 ust. 1** projektowanej ustawy. Jeśli jednak okaże się, że operacja nie spełnia tych warunków, zgodnie z **art. 23 ust. 3** projektowanej ustawy, SW informuje podmiot ubiegający się o wsparcie (wnioskodawcę) o odmowie tego wsparcia.

Zgodnie z **art. 23 ust. 5** projektowanej ustawy wnioskodawcy wzywani są przez SW do usunięcia braków lub poprawienia oczywistych omyłek, jednak zgodnie z **art. 23 ust. 6** nie może to prowadzić do istotnej modyfikacji wniosku o udzielenie wsparcia, z kolei nieusunięcie przez wnioskodawcę braków skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Z kolei w **art. 23 ust. 7** zawarto regulację, zgodnie z którą po upływie 6 miesięcy od dnia przekazania wniosków do właściwej instytucji okaże się, że nie ma możliwości udzielenia wsparcia operacjom wybranym ale niemieszczącym się w limicie środków wskazanym w ogłoszeniu o naborze tj. że w wyniku postępowań w stosunku do wniosków wybranych i mieszczących się w tym limicie nie zostały uwolnione środki pozwalające na wsparcie kolejnych na liście wniosków, właściwa instytucja informuje podmiot ubiegający się o wsparcie o braku dostępnych środków i pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia.

Projektowana ustawa nie reguluje wspólnych zasad mających zastosowanie do informowania podmiotu ubiegającego się o wsparcie o jego przyznaniu bądź odmowie ani środków odwoławczych w tym zakresie, stąd zgodnie z **art. 5 ust. 3** projektowanej równolegle ustawy PROW 2014-2020, zgodnie z projektowanym nowym **art. 30a ust. 3** ustawy w zakresie polityki spójności oraz zgodnie z przepisami przyszłej EFMR, zastosowanie będą miały odpowiednie przepisy tych ustaw. W szczególności możliwość sądowej kontroli rozstrzygnąć SW w zakresie udzielania wsparcia wynikać będzie z rozdziału 15 ustawy w zakresie polityki spójności (w przypadku EFS i EFRR) oraz **art. 37** projektowanej równolegle ustawy PROW 2014-2020.

Projekt ustawy jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym jej projekt nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ponadto projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz został zgłoszony do wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów.